

Kemi-Tornio University of Applied Sciences Technology, RDI

Materials Usability Research

©Marko Ylitolva

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Sisällysluettelo

- GOM (ATOS-pintaskannauslaitteisto) esittely
- Yleiskäyttö maailmalla
- Hyödynnettävyys projektissa
 - Tapauskohtaiset esimerkit
- Tuleva käyttö projekteissa
 - Tapausesimerkki

Atos 3D Pintaskanneri

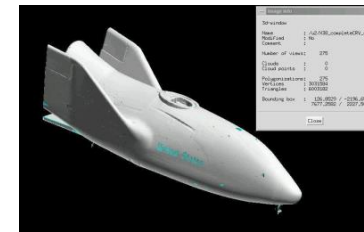
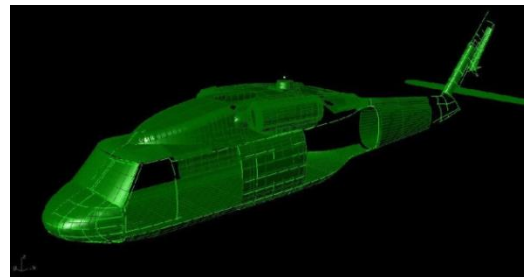
- Valmistaja: GOM Optical measuring techniques (Saksa)
- Kaksi 5 Mpikselin kameraa (resoluutio 2448 x 2050)
- Kolme eri mittatilavuutta
 - SO
 - MV560
 - MV1000
- Mobiili täysin liikuteltava paketti
- Tuetut tiedostoformaatit (CAD)
 - Iges, Stl, Step, Jt, ASCII

http://www.phi-design.de/unternehmensprofil/messtechnik_o/index.htm

Yleiskäyttö maailmalla

- Käytössä Ilmailuteollisuudessa
- Yleisessä käytössä autoteollisuudessa
 - Reverse Engineering
 - Laaduntarkkailussa
 - Osana valmistusprosessia

<http://www.capture3d.com/Images/Applications/reveng-aerospc-blkhwkFig3big.jpg>

<http://www.capture3d.com/applications-quality-aero-X38-2.html>

Hyödynnettävyys Projektissa

- Osana kulumistutkimuksia
- Testattavat kappaleet kuvataan ennen käyttöönottoa ja käytöstä poiston jälkeen
- Tuloksena saadaan näytteiden pintamalli, jota voidaan verrata cad-malliin

Hyödynnettävyys Projektissa

- Hyödyt:
 - Nähdään tutkittavien kohteiden kriittiset kulumiskohdat
 - Nähdään helposti kulumisprofiili esim. Huulilevyille
 - Voidaan arvioida painohävikkiä

Esimerkkitapaus 1

Biomurskan kattolevy

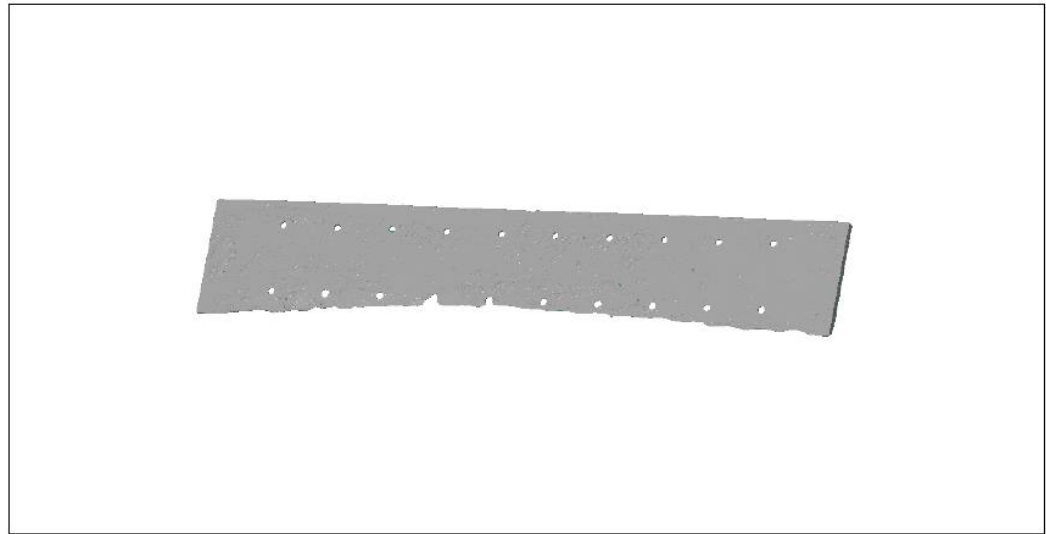

- Ruukin Raex 400 ja 500 kovuusluokan kulutusteräs
- Käytössä Suomen Hyötymurskaus Oy:n Doppstadt DZ-750-biopolttomurskassa n. 24 kk (5/2010-6/2012)
- Kuvattu käytöstä poiston jälkeen

Esimerkkitapaus 1

Biomurskan kattolevy

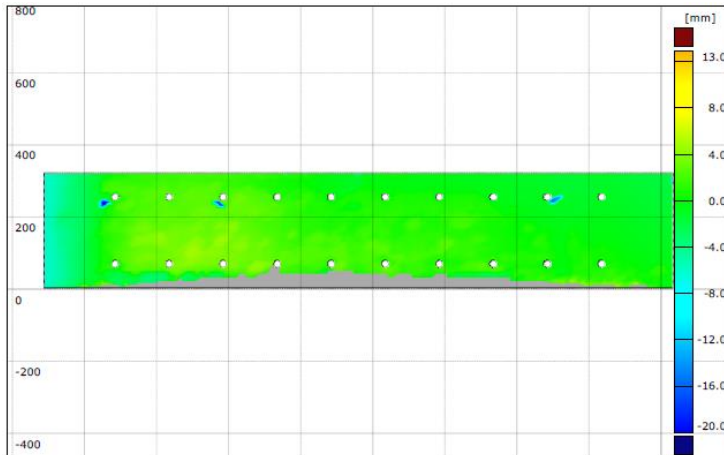
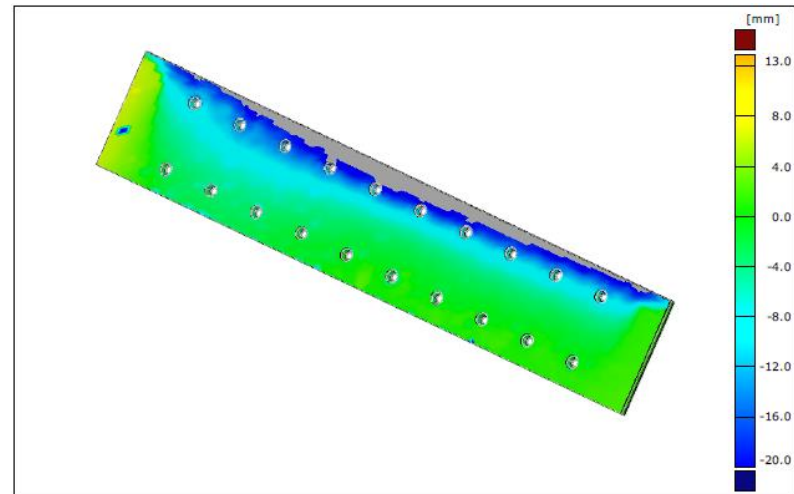
- Täydellinen pintamalli kuluneesta kattolevystä

Esimerkkitapaus 1

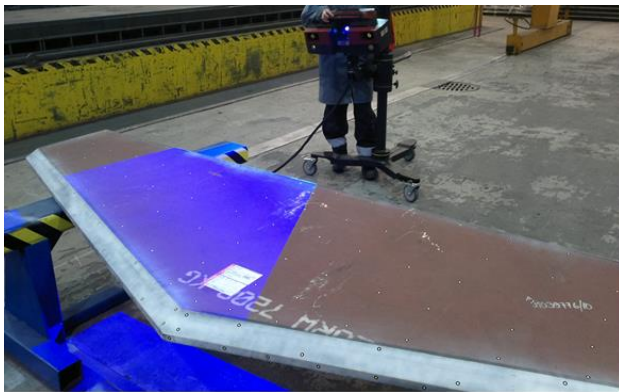
Biomurskan kattolevy

- Kulunut kattolevy kuvattuna sovitettu cad-mallin sisään

Esimerkkitapaus 2

Maanalaisen kuormaajan huulilevy

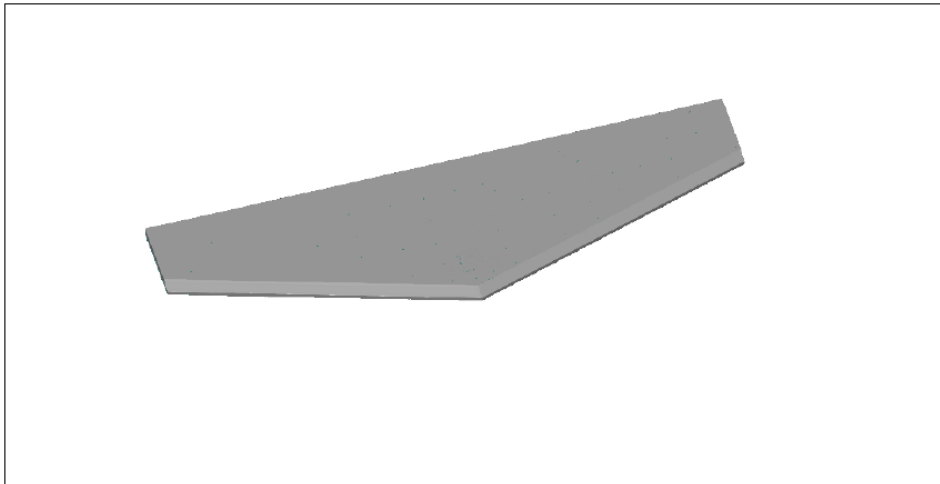
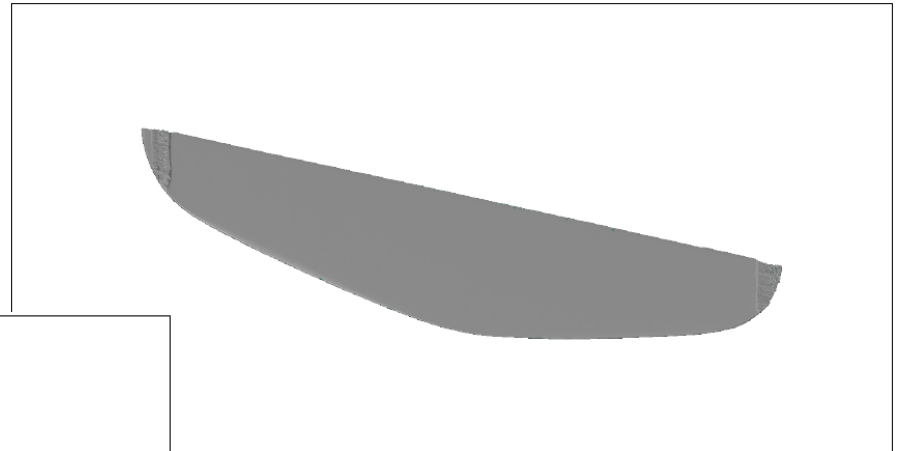

- Ruukin Raex 500 kovuusluokan kulutusteräs
- Käytössä Kemin kaivoksella n. 4kk (12/12-3/13)
- Kuvattu ennen paikalleen asennusta ja käytöstä poiston jälkeen

Esimerkkitapaus 2

Maanalaisen kuormaajan huulilevy

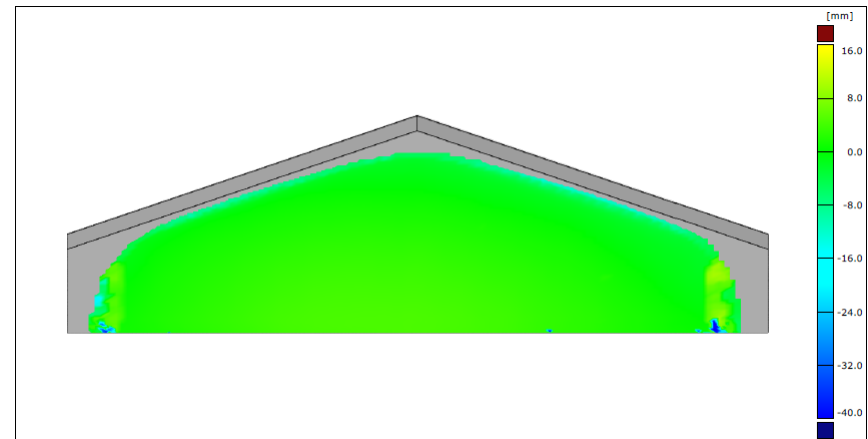
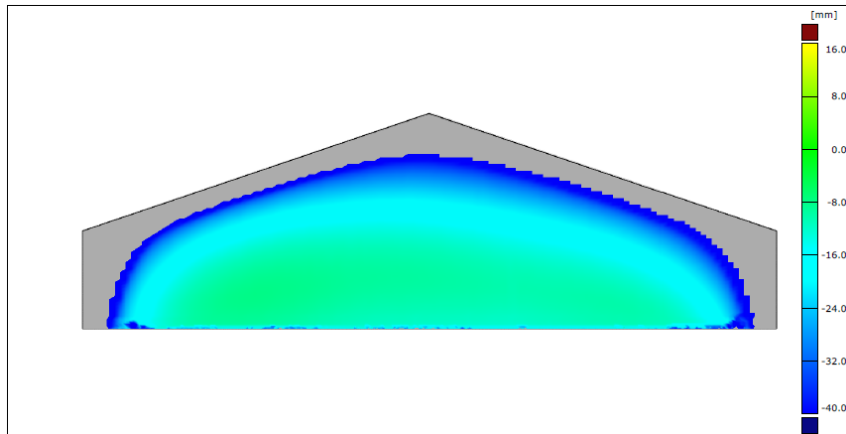
- Kuvauksen tuloksena täydellinen pintamalli kohteesta

Esimerkkitapaus 2

Maanalaisen kuormaajan huulilevy

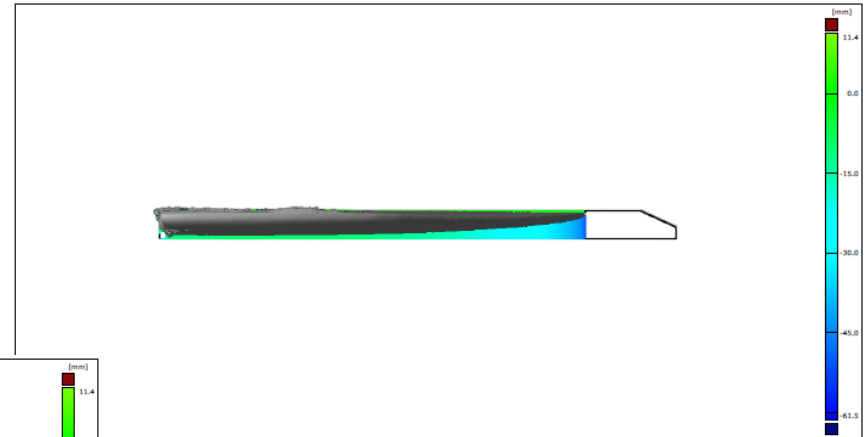
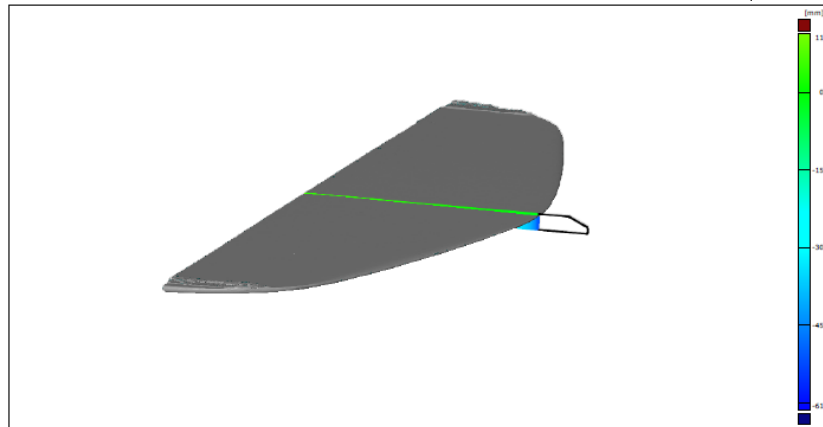
- Kulunut (kuvattu) huulilevy sovitettu cad-mallin sisään

Esimerkkitapaus 2

Maanalaisen kuormaajan huulilevy

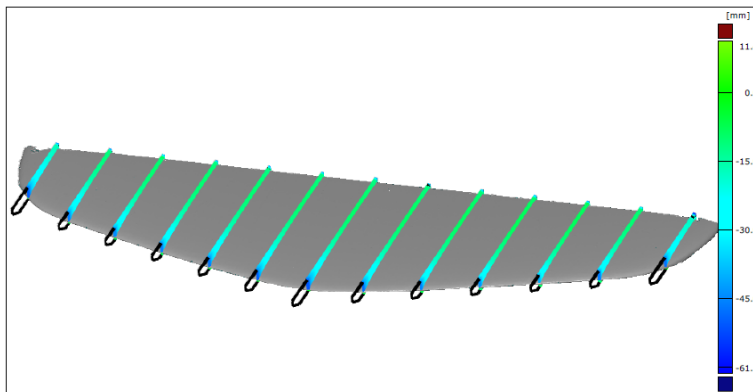
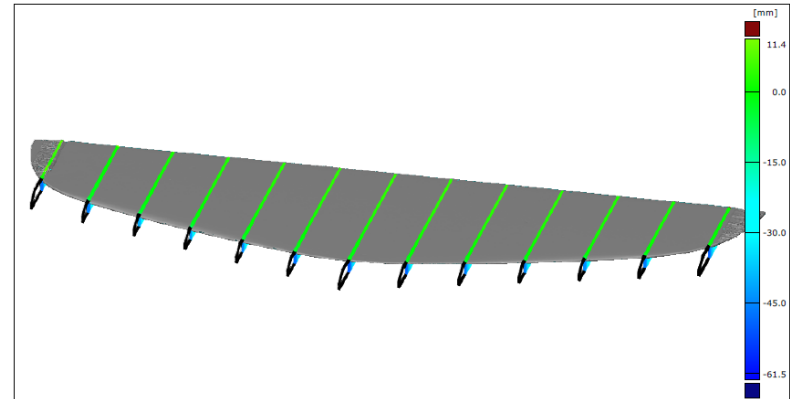
- Tasopintojen avulla kulumistarkastelua

Esimerkkitapaus 2

Maanalaisen kuormaajan huulilevy

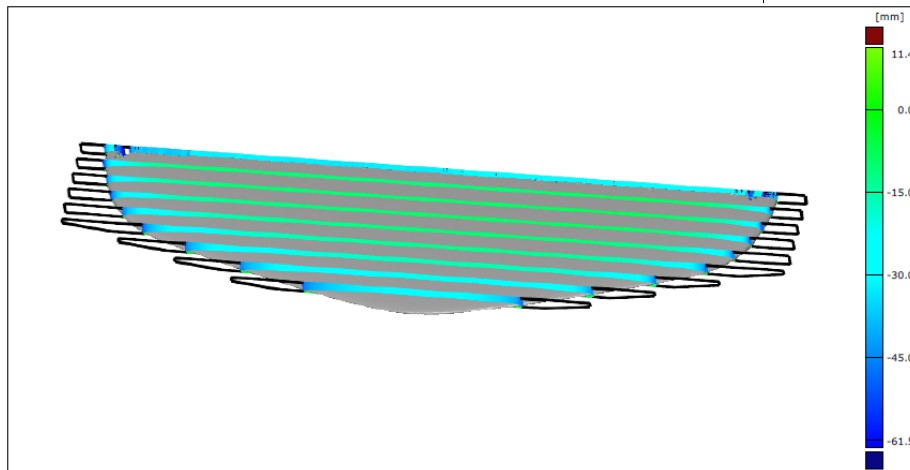
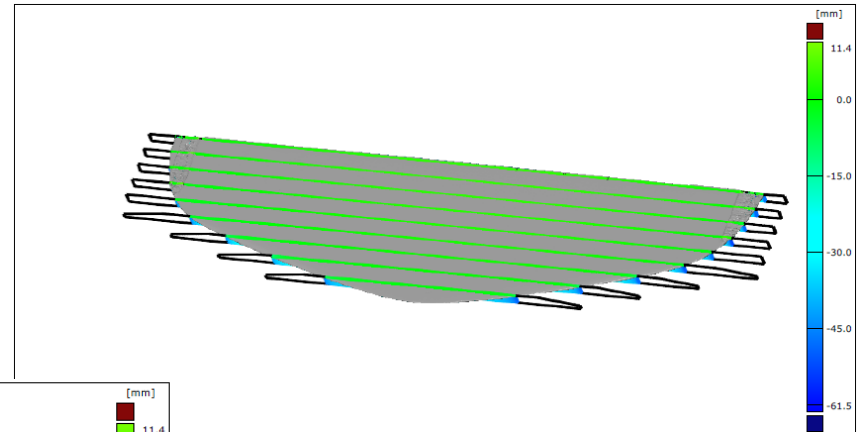
- Tasoja 13 kpl poikittain huulilevyyn nähden tasavälein (250 mm)

Esimerkkitapaus 2

Maanalaisen kuormaajan huulilevy

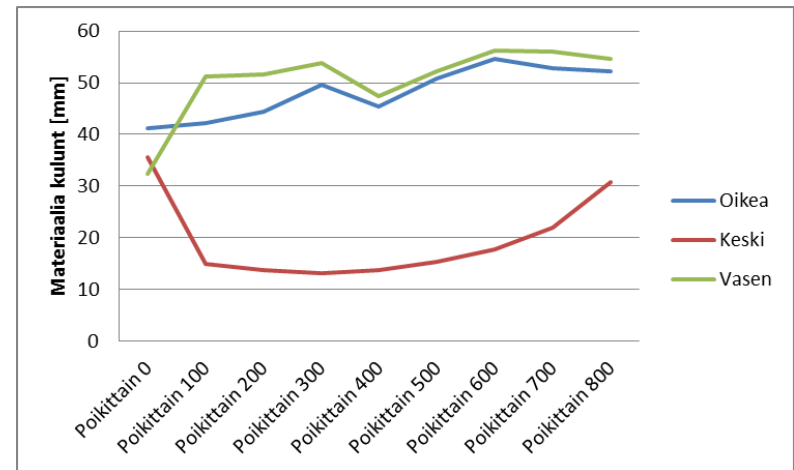
- Pitkittäin 9 kpl huulilevyyn nähden tasaväleisin (100 mm)

Esimerkkitapaus 2

Maanalaisen kuormaajan huulilevy

- Materiaalin väheneminen kolmesta linjasta
 - Tasolta 3 kohtaa tarkasteluun
 - (oikea kulma, keskikohta, vasen kulma)

Tunniste	Alkup.paksuus [mm]	Jäljellä [mm]			Kulunut [mm]		
		Oikea	Keski	Vasen	Oikea	Keski	Vasen
Poikittain 0	60	18,76	24,48	27,6	41,24	35,52	32,4
Poikittain 100	60	17,83	44,96	8,85	42,17	15,04	51,15
Poikittain 200	60	15,66	46,18	8,39	44,34	13,82	51,61
Poikittain 300	60	10,36	46,86	6,18	49,64	13,14	53,82
Poikittain 400	60	14,57	46,19	12,5	45,43	13,81	47,5
Poikittain 500	60	9,11	44,64	7,7	50,89	15,36	52,3
Poikittain 600	60	5,32	42,21	3,88	54,68	17,79	56,12
Poikittain 700	60	7,13	37,96	3,89	52,87	22,04	56,11
Poikittain 800	60	7,8	29,13	5,48	52,2	30,87	54,52

Käyttö tulevaisuudessa

- Voidaan käyttää valmistuskuvien (Cad) tekemisen apuna -> reverse engineering
 - Kuvataan kohde, josta ei ole olemassa valmiita kuvia
 - Pintamalli -> josta saadaan ohjauskäyrät
 - Ohjauskäyrät cadiin -> Mallinnus 3D:nä

Käyttö tulevaisuudessa

- Tuloksena valmistuskuvat (tietyin rajoituksin)
 - Kappale ei välttämättä ole yksi yhteen alkuperäisen kanssa -> Poikkeamat selville tekemällä sovitus cad mallin ja kuvatun kappaleen kanssa

Käyttö tulevaisuudessa

Esimerkkitapaus

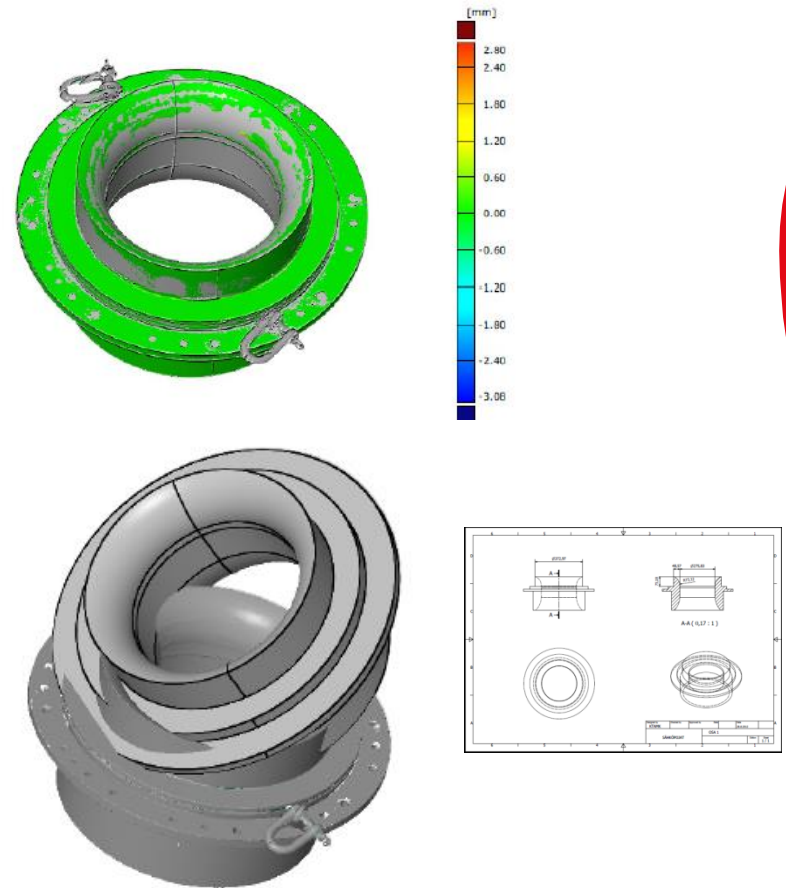
- Tilaaja: Tornion sähköpojat
- Turbon osat 3 kpl
- Ei olemassa piirustuksia
 - > Hankala tehdä korjaavaa koneistusta

Käyttö tulevaisuudessa

Esimerkkitapaus

- Tuloksena:
 - Cad-mallit 3D (3 kpl)
 - Valmistuskuvat
- Laadunvarmistus:
 - Cad-mallin ja kuvatun pinnan eroavaisuuksien tarkastelu poikkeamat välillä (0,0844 mm-0,1533 mm)

Projektin johto

- Projektipäällikkönä Rauno Toppila (Kemi-Tornion AMK, tekniikan yksikkö, T&K) puhelin: 050 310 9542
- Projekti-insinööri Marko Ylitolva (Kemi-Tornion AMK, tekniikan yksikkö, T&K) puhelin: 050 461 1211
- E-mail etunimi.sukunimi@tokem.fi

Kiitoksia mielenkiinnosta!

Kysymyksiä?